

Átadták a 2020. évi Proscænium Emlégyűrű díjat

A Magyar SzínházTechnikai Szövetség elnöksége 2018-ban alapította a **Proscænium Emlégyűrű** díjat. Ezt a kitüntetést a szövetség érdekében és a szövetségben végzett munka elismeréseként – a Tolnay Pál-életműdíjjal együtt – a Magyar Teátrum díjátadó gálán adják át.

Az emlégyűrűt első ízben 2018-ban *Rétfalvi János* aranydiplomás gépészmérnök, színházi főmérnök, ny. műszaki igazgató kapta meg a szövetségért végzett munkájáért. 2019-ben *Szabó-Jilek Iván* gépészmérnök, színházi konzulens, színháztechnológiai tervező az MSZTSz megalapításának kezdeményezéséért és megszervezéséért, a Színháztechnikai Fórum és a SZÍNPAD folyóiratokkal a színházi-műszaki közösségért végzett, sokoldalú szolgáltatásának elismeréséül részesült ebben a kitüntetésben.

2020-ban **Kiss István** scenikus, színpadi biztonságtechnikus vehette át az emlégyűrűt, sajnos csak jelképesen. Mivel a járvány miatt elmaradt az ünnepélyes díjátadó, rendhagyó mó-

don, egy zoomon tartott közgyűlésen kapta meg a kitüntetést, a hozzá tartozó aranygyűrűvel és oklevéllel, melyen ez a szöveg áll:

„A Magyar SzínházTechnikai Szövetség elnöksége hálás köszönete kifejezéséeként **Kiss István Mihály** scenikusnak, műszaki vezetőnek, a szövetség tiszteletbeli tagjának a Magyar SzínházTechnikai Szövetség megalapításában és megszervezésében való aktív részvételéért, a szövetség első elnökeként folytatott munkájáért, a színházi-műszaki közösségért végzett több, mint öt évtizedes, sokoldalú szolgálatáért és fáradhatatlan tevékenysége elismeréséül **Proscænium Emlégyűrűt** adományozott.”

Gratulálunk a kitüntetéshez, és kérlek, mesélj szakmai pályafutásodról az olvasóinknak:

Az elmúlt év folyamán az a nagy megtisztetés ért, hogy megkaptam a Magyar Színháztechnikai Szövetség által alapított Proscænium Emlégyűrűt.

Visszagondolva, talán már a középiskolában dőlt el, hogy a kultúra „napszámosa” leszek. Rádióamatőrként bekerültem az iskola hangstúdiójába, és már akkor nagyon kedvemre volt ez a foglalatosság. Persze akkor még nem tudatosult bennem, hogy színházban szeretnék majd dolgozni.

A bánya-elektro-lakatos szakközépiskolai végzettség elég távol volt a színházi világtól, de

később rájöttem, hogy nem volt hiábavaló az elektromosság és a lakatos szakma megismerése, hiszen ezek is a színházműszaki munka fontos részei. Azután nagy „protekcíóval” bejutottam a székesfehérvári Videoton gyár kétéves rádió-tv műszerészképző iskolájába. Itt megismerkedtem a híradás-hangosítás műszaki alapjaival, amely szintén fontos eleme az előadások technikai kihasználásának.

Mint tudjuk, akkor még a katonaságot nem lehetett kihagyni, de szerencsém volt, mert ott is a híradósokhoz kerültem, ahol karbantartó lettem. Szabadidőmben pedig a hangstúdiót kezeltem és a laktanya zenekarát hangosítottam.

Mivel katonaságom nagy részét Budapesten töltöttem, többször volt alkalom színházba menni (akkoriban divat volt katonákkal dúsitani a nézőtéri létszámot). A honvédségnél az egyik társam mondta, hogy időnként kiegészítőként dolgozik a József Attila Színházban, és ha színházba szeretnék dolgozni, segít oda bekerülni. A sereg után már nem mentem vissza a Videoton rádiófejlesztési osztályára. Jelentkeztem a József Attila Színházba, ahova világoztónak vettek fel. (Szüleim nagy bánatára, mivel édesapám otthon Miskolcon, rádió-tv „maszek” szerelőként tervezte a jövőmet).

Világoztói pályafutásom kb. fél évig tartott. Hirtelen a színház vezető hangosítója lettem. A kezdeti nehézségek, az új kihívások leküzdésével sikerült beletanulni ebbe a munkába. Így részese lehettem „Budapest népszerű színháza” nagy sikerű előadásainak.

Miután úgy éreztem, hogy a színházműszaki ismereteim enyhén szólva is hiányosak, beiratkoztam az akkor még Színház- és Filmművészeti Főiskola színházi műszaki vezető szakára. Ezzel párhuzamosan tagja lettem az Optikai, Akusztikai és Filmtechnikai Egyesület Színháztechnikai Szakosztályának és az OISTAT nemzetközi szervezetnek.

Az iskola elvégzése és három év hangtárvezetői munka után a színházi kultúra másik ágához, a Budapest Táncegyütteshez kerültem műszaki vezetőnek. Az itt eltöltött 11 év alatt megfordultam az ország szinte valamennyi színházában és művelődési házában, részt vettem számos külföldi turnén (USA, Vietnam, Kuba, Európa számos országa, Kuvait). A hazai és külföldi turnék állandó kihívások elé állítottak – sok esetben csak csökkentett létszámú műszaki személyzet utazhatott –, így hol hangosítanom, hol világoztanom kellett.

Megmaradva a táncos műfaj mellett, a Magyar Állami Népi Együtteshez kerültem scenikus

munkakörben, majd a Hagyományok Háza megalkulásakor a scenikusság mellett a műszaki vezetői feladatokat is elláttam. A hazai és a külföldi turnék természetesen itt is folytatódtak (Szegei Szabadtéri Színház, Venezuela, USA, Európa, Oroszország stb.).

Megtapasztalva a színházi, színpadi munkában rejlő veszélyeket, úgy gondoltam, egy műszaki vezetőnek az SZFE-n tanult tűz- és munkavédelmi ismeretek nem elegendők. Ezért további tanulmányok során megszereztem a tűz- és munkavédelmi vezetői jogosultságokat. Ezeknek köszönhetően a nyugdíj mellett jelenleg is színházi biztonságtechnikát oktatok két iskolában. Vizsgabizottsági tag vagyok a SZFE-n, és a Hagyományok Háza biztonságtechnikai feladatait is ellátom.

2001-ben az akkori kulturális kormányzat elhatározta, hogy szükség van egy, a különböző művészetek befogadására alkalmas épületre, így született meg a Művészetek Palotája. Ebbe az épületbe költözött volna a Hagyományok Háza is. Így mint a Hagyományok Háza műszaki képviselője részt vehettem az alapkövetéltől a Fesztivál Színház színpadtechnikai tervezésén át szinte az átadásig. Segítője voltam Szabó-Jilek Iván színházi konzul-

lensnek. Végül a Hagyományok Háza mégsem költözött be a Művészetek Palotájába, hanem – megőrizve önállóságát – maradt régi helyén, a Budai Vigadóban.

De úgy látszik, ahol bezárul egy ajtó, ott kinyílik egy másik. 2016-ban a Budai Vigadóból a Hagyományok Háza kivételével mindenki kiköltözött, a Nemzeti Művelődési Intézet és a házban lakók is. Így lehetővé vált az épület teljes rekonstrukciója, az Állami Népi Együttes funkcióinak megfelelő átépítés. A rekonstrukció színháztechnikai tervezésében és kialakításában szakértőként Szabó-Jilek Iván színháztechnológiai tervező munkáját segítettem.

A táncszínházi elfoglaltságaim mellett folyamatosan részt vettem az OPAKFI Színháztechnikai Szakosztály munkájában, egy-egy érdekesebb turnéről beszámoltam a Színpadtechnikai Fórum újságban. Később, Vajda Ferenc elnöksége mellett a szakosztály titkára lettem. 2004-ben Szabó-Jilek Ivánnal úgy gondoltuk, hogy önálló szervezetként hatékonyabban tudna működni a szakosztály. Kilépve az OPAKFI-ból, még abban az évben megalakítottuk a Magyar SzínházTechnikai Szövetséget. Ez elég merész vállalkozás volt, mert anyagi és

szervezeti szinten is a nulláról kellett indulni. Szerencsére találtunk segítő partnereket és színházakat. Elsősorban Böröcz Sándort (Lisys Kft.) kell megemlítenem, mert az induláshoz ő biztosított helyet, irodát, működési lehetőséget. Köszönet a többi alapító támogatónak: Asztalos Gyula (Színháztechnika Kft.), Korponai Ferenc (Rent-a-Spot Kft.), Németh Tibor (Thália Színház), Pelyhe János (Pelyhe és Társa Kft.), Szűcsboros János (Madách Színház), Vargha Mihály és mindenkinek, aki segítette indulásunkat.

Négyéves alapító elnöki munkám után elnökségi tagként tevékenykedtem tovább, majd 2019-ben a Magyar SzínházTechnikai Szövetség tiszteletbeli tagja lettem. 2013-ban kitüntettek a Magyar Ezüst Érdemkereszttel. Nagy öröm számomra, hogy most megkaptam a Proscenium Emlékgyűrűt, ezt a szakmai elismerést. Elégedett vagyok közel ötvenéves életpályámmal, és úgy érzem, színházi műszaki tevékenységem e két rangos kitüntetéssel teljes mértékben elismerésre került.

Kiss István

Lejegyezte: Kárpáti Imre

GÉPBÉR-Színpad

Textilek, melyek nélkül a **színházak,**
művelődési házak, rendezvényterek
színpadjainak belső terei elképzelhetetlenek!

Te döntesz, hogy mennyire legyen különleges!

- ▲ Horizontanyagok,
- ▲ Színpadi előfüggönyök,
- ▲ Tüllök,
- ▲ Dekorációs anyagok,
- ▲ Blackout anyagok,
- ▲ Tükörfóliák,
- ▲ Akusztikai függönyök,
- ▲ Hangfalhálók,
- ▲ Greenbox / Bluebox textilek,

melyekkel valósítsd meg az ötleteidet!

A textilek és dekorációs anyagok színesebbé, izgalmasabbá teszik a teret, ezzel is segítve az egyedi környezet kialakítását!

Speciális akusztikai függönykollekciónk akusztikus mérnökök által kifejlesztett textiliákat tartalmaz!

 gepbersizinpad.com

 #GÉPBÉRSzínpad

